

2015
Etiler'in Dünyaya Mirası
500. YILI DOĞULMU

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Sayı : 976566608/ 8780

17/07/2013

Konu : Mevlevi Sema Törenleri ve Genelge

TÜRKİYE SEYAHAT AJANSLARI BİRLİĞİ
TÜRSAB

İLGİ: Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü 6/6/2013 tarih ve 11086 sayılı yazı

Mevlevilik Kültürü Bakanlığımızın girişimleri sonucunda UNESCO tarafından Dünya Kültür Miras Listesi'ne alınmış ve 2007 yılı Mevlâna Celâleddin-i Rûmî'nin 800'üncü Doğum Yıldönümü olarak UNESCO'nun Yıldönümleri Listesi'nde yer almıştır.

Bakanlığımız 22.10.2008 tarih ve 192106-(8) sayılı Genelge ile Mevlevilik ve Sema Törenleri'nin aslına uygun korunması, yaşatılması ve kuşaktan kuşağa aktarılması için zorunlu esaslar belirlemiştir.

Genelge, uygun mekân ve şartlarda gerekli teknik ve müzikal yeterliliğe sahip kişiler tarafından icra edilmesini talimatlandırır. Ancak Genelge göz ardı edilerek törenlerin uygun olmayan mekân ve şartlarda başkalaştırılarak icra edildiği anlaşılmıştır.

Genelgede belirtilen usul ve esaslara uyulması gerekliliğini üyelerinize bildirmeniz hususunda gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Ahmet Emre BİLGİLİ
İl Müdür V.

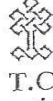
EK:

1-Genelge (2 sayfa)

DAĞITIM:

- TUROB
- TÜRSAB
- Uluslararası Mevlâna Vakfı
- Galata Mevlevihanesi Müzesi
- Mevlâna Eğitim ve Kültür Derneği

İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
İstiklal Cad. Atlas Pasajı NO: 131 Kat 4 Telefon: (0212) 528 68 24 Faks: (0212)528 68 23
E-posta: iktm34@kulturturizm.gov.tr Web: www.istanbulkulturturizm.gov.tr

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : B.16.0.AGM.0.10.00.00 - 192106
Konu : Mevlevilik ve Semâ Törenleri Hakkında

22/10/2008

GENELGE 8

Ulusal mevzuatımız ve uluslararası sözleşmelerle somut olmayan kültürel mirasımızın korunması konusunda Bakanlığımıza önemli görevler düşmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımız bir yandan kültürel mirası yaşatarak koruma çalışmaları yaparken, bir yandan da kültürel mirasa yönelik tehditler konusunda önlemler almakta ve kamuoyunu bilgilendirmeye yönelik faaliyetler yürütmektedir.

Kültürel mirasımızın zenginliklerinden birini de Mevlevilik kültürü ve Semâ törenleri oluşturmaktadır. Bilindiği gibi Mevlevilik kültürü Bakanlığımızın yoğun girişimleri sonucunda UNESCO tarafından korunması gereken dünya kültür miras listesine alınmıştır. Ayrıca 2007 yılı, Mevlana Celaleddin Rumi'nin 800'üncü Doğum Yıldönümü, UNESCO'nun Yıldönümleri Listesi'nde resmi olarak ilan edilmiştir. Bu çalışmaların başlangıç aşamasında Türkiye, 2004'te 43 Kültürel Mekân ve Kültürel Anlatım Formundan Oluşan İnsanlığın Sözlü ve Somut Olmayan Mirası Başyapıtları çerçevesinde UNESCO'ya Mevlevilik kültürü ve onun en önemli parçası olan Semâ törenleriyle ilgili bir ulusal dosya sunmuştur. Bu dosyaya göre Semâ; "Allah'a ulaşma yolunun derecelerini sembolize eden, içinde dinî-tasavvufî öğeler ve temalar barındıran ve bu haliyle ayrıntılı kural ve özgün uygulamaları içeren bir tören" olarak tanımlanmaktadır.

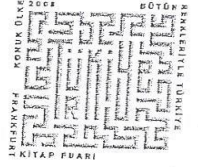
13'üncü yüzyılda ortaya çıkmış, zaman içinde gelişip şekillenerek, Türk tarihinin ve kültürünün önemli bir parçası haline gelmiş olan Mevleviliğe bağlı kültürün ve özellikle Semâ töreninin korunarak yaşatılmasının yolu, bu geleneğin teknik ve içsel mükemmelliğini ve orijinalliğini bozmadan gelecek nesillere aktarılması ve tanıtılmasıdır. Bu çerçevede UNESCO'ya Mevlevilik kültürü ve Semâ töreninin korunması ile ilgili verdiğimiz güvenceye uyma konusunda bazı aksaklıklar ve çarpık uygulama örnekleri görülmektedir.

Son zamanlarda Mevleviliğe ve Semâ törenine duyulan ulusal ve uluslararası ilgiye bağlı olarak ortaya çıkan bazı özel grupların mutlaka uyulması gereken teknik kural ve ilkeleri göz ardı ettikleri görülmektedir. Semâ gösterilerinin uygun olmayan mekân ve şartlarda, kısaltılarak veya başkalaştırılarak icrâ edildiği örneklerle rastlanmaktadır. Törenin gerçekleştirilmesi ile ilgili teorik ve pratik bilgiye sahip olmayan kişilerin, Semâ töreninin icrâsı ile ilgili dikkat ve özen gerektiren konular hakkında bir takım hatalara düştükleri açıkça görülmektedir. Bu tür yanlış uygulamalar ve bunların sonucu ortaya çıkan kültürel mirasımıza ve geleneğimize yönelik tehditler, başta kurumumuz olmak üzere bu geleneği yaşatma çabası içinde olan çevreleri ve kamuoyunu rahatsız etmektedir. Belirtilen bu nitelikler, uygulamanın asgari koşullarını ifade etmekte olup; bu koşulların sağlanmadığı durumlarda sema töreni düzenlenmesi yanlıtıcı ve yanlış sonuçlara yol açmakta ve bu önemli kültürel değerin bozulmadan yaşatılmasında önemli sorunlar yaşanmasına neden olmaktadır.

T.C

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü

Buna göre:

- 1- Semâ töreni, mutlaka bu kültürün doğru olarak aktarılabilceği, tanıtılabileceği mekânlarda ve gerekli şartların sağlandığı ortamlarda yapılmalıdır. İzleyicinin, Semâ töreni izlemekten başka bir amaçla bulunduğu, yapılacak programı dikkatle izleyip algılayamayacağı ortamlarda semâ yapmak, bu kültürün doğasına ve özgün niteliklerine uygun değildir.
- 2- Semâ herhangi bir müzik eşliğinde değil, gelenekten gelen ve Semâ'nın ayrılmaz bir parçası olan Mevlevî Müziği eserleri eşliğinde yapılmalıdır. Bu eserler, gelenekte adına "mutrıp" denen, geleneksel yapıdaki bir müzik topluluğu tarafından canlı olarak seslendirilmelidir.
- 3- Semâ töreni, birbiriyle bütünlük içinde, farklı tasavvufî anlamlar ifade eden kısımlardan oluşur. Yapılacak programlar Semâ töreninin tüm kısımlarını içermeli ve programlarda sembolize edilen kavramlar mutlaka anlatılarak icra edilmelidir.
- 4- Bu programlara katılan semâzen ve müzisyenler gereken teknik ve müzikal yeterliliğe sahip olmalı, program esnâsında bir kültürel tanıtımın yanı sıra "aşkın özelliklere sahip bir uygulama" yaptıklarının bilinci içinde ciddiyetle hareket etmelidirler. Türk-İslâm kültürünün bu eşsiz değerinin gelecek kuşaklara sağlıklı olarak aktarılması, ancak gerekli şartların tamamen sağlandığı doğru mekânlarda ve özgün niteliklere ve kurallara bağlı kalarak ciddiyetle ve disiplinli bir tanıtımla gerçekleşebilir. Kültürel mirasımızın doğru aktarılması, yaşatılması ve tanıtılması amacıyla, Semâ törenleri ile ilgili yukarıda belirtilen hususlara titizlikle uyulmasını önemle rica ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

DAĞITIM:

I ve II Sayılı Listeler